

Prenos dobre prakse in sodelovanja Slovenija–Švica:

Na hribovski vasi Strojna – turistični razvoj in arhitekturna obnova

S septembrskim dogodkom odprtja razstave in predstavitve publikacije *Na hribovski vasi Strojna: turistični razvoj in arhitekturna obnova* ter z nagradnim fotografskim natečajem se zaključuje leto in pol trajajoči projekt, za katerega je Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem leta 2012 prejel donacijo Švicarskega prispevka, Sklada za nevladne organizacije in male projekte, v višini 32.443,00 evrov (85 % od skupne vrednosti projekta 38.169,00 evrov), in sicer za projekt oblikovanja strategije trajnostnega razvoja območja vasi Strojna s polnim nazivom *Prenos dobre prakse in sodelovanja Slovenija–Švica: Na hribovski vasi Strojna: turistični razvoj in arhitekturna obnova*. Ob številnih aktivnostih in plodnem sodelovanju z domačini so bile nakazane raznolike možnosti za ohranjanje življenja na podeželju in njegove stavbne dediščine, projekt pa kot primer dobre prakse sodelovanja in povezovanja lahko služi tudi drugim podobnim podeželskim območjem.

Velika dodana vrednost projekta je to, da so bili v vse faze neposredno vključeni vaščani, lastniki domačij, katerim je bil projekt v osnovi namenjen. Sodelovali so v pripravljalni fazi, se udeležili ogleda primerov dobrih praks v Sloveniji in Švici ter neposredno delali z arhitekti in študenti arhitekture iz Slovenije in Švice, ki so pripravili projektne rešitve za njihove domačije. V projektu so poleg njih sodelovali še predstavniki institucij, ki varujejo kulturno dediščino, turistični delavci in predstavniki drugih lokalnih in regionalnih institucij. Na Strojni so aktivno razmišljali o prihodnosti prostora in arhitekture v hribovski vasi in o modelu strategije trajnostnega razvoja.

Februarja 2013 se je preko 30 študentov arhitekture iz Ljubljane, Maribora in Švice (Winthertur) skupaj s svojimi mentorji spoznavalo s prostorom, z arhitekturo in razvojnimi možnostmi območja. Na podlagi konkretnih želja in potreb posameznih kmetij oz. njihovih lastnikov so oblikovali arhitekturne idejne rešitve za ohranjanje stavbne dediščine in življenja na podeželju. Lastnikom domačij jih bodo predstavili v popoldanskem delu dogajanja 14. septembra 2013, nato pa bo ob 18. uri potekalo tudi uradno odprte razstave arhitekturnih rešitev in predstavitev publikacije, ki je nastala v projektnem sodelovanju.

Slovensko-švicarski projekt je nadgraditev predhodnih investicijskih vlaganj v prenavo vasi Strojna. V letih 2010/2011 je bila že obnovljena stara šola, sanirana ter asfaltirana cesta, urejeno igrišče in vzpostavljen ekološki otok. Tokrat pa so bile v sodelovanju s Švicarji obdelane različne možnosti za strateško načrtovanje ohranjanja življenja na podeželju in njegove stavbne dediščine. Rezultati projekta "*Na hribovski vasi Strojna*" lahko služijo kot strokovna podlaga za nadaljnje systemske rešitve in za oblikovanje strategije trajnostnega razvoja. Celoten projekt pa z vključitvijo tako vaščanov kot strokovnjakov in političnih odločevalcev ter z učinkovitim sodelovanjem med vsemi ključnimi deležniki pri identifikaciji poti za možnosti razvoja podeželja lahko služi kot primer dobre prakse tudi na drugih podobnih podeželskih območjih.

Aktivnosti projekta:

- Junija 2012 se je na Strojni srečala **projektna skupina**, v kateri so sodelovali tudi arhitektka in nagrajenka Prešernovega sklada izr. prof. **Maruša Zorec**, direktor in dekan Fakultete za arhitekturo Univerze v Zuerichu **Stephan Maeder**, arhitekt in vodja centra za urbano krajino Fakultete za arhitekturo Univerze v Zuerichu prof. **Max Bosshard** ter švicarski strokovnjak za trajnostni razvoj in predavatelj na Visoki šoli za uporabne vede Univerze v Zuerichu mag. **Peter Marty**.
- Poleti 2012 je bila med vaščani Strojne izvedena **terenska raziskava**, ki je identificirala dejansko stanje kmetij ter želje in potrebe prebivalcev.

- V okviru priprave na razvojno delavnico je bil izpeljan tudi **obisk primerov dobre prakse**, ko so vaščani Strojne septembra 2012 obiskali ekološko tržnico v Ljubljani ter ekološko turistično kmetijo in Center Rinka v Solčavi.
- Septembra 2012 je potekala dvodnevna **Uvodna delavnica** "Zukunftwerkstatt" oz. "Future laboratory", kjer so vaščani Strojne ter strokovnjaki iz Slovenije in Švice razmišljali o prihodnjih razvojnih možnostih vasi: identificirali so pomembnejše pretekle dosežke in dogodke iz življenja v vasi Strojna, skupaj iskali predloge za razvoj, prisluhnili predavanjem strokovnjakov različnih profilov ter v skupinskem delu in pod strokovnim vodstvom oblikovali vizijo, cilje oziroma projekte, ki jih želijo v naslednjih letih izpeljati na Strojni. V delavnici so sodelovali poleg že omenjenih Maruše Zorec, Stephana Maederja, Maxa Bossharda in Petra Martyja tudi Marko Slapnik iz Centra Rinka Solčava, dr. Karla Oder iz Koroškega pokrajinskega muzeja na Ravnah, mag. Martina Robačar s Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, Tanja Gobec z Zavoda ETNO-EKO in Anita Potočnik Slivnik z Občine Ravne na Koroškem.
- Oktobra 2012 so vaščani Strojne odšli na **strokovno ekskurzijo** v Švico, kjer so spoznavali primere dobre prakse na področju trajnostnega razvoja podeželja. Švica ima namreč na področju razvoja skupnosti v gorskih kmetijah, gorništvu in turizmu precej podobne naravne danosti kot Strojna oz. Slovenija, vendar že dalj časa posveča precej več pozornosti trajnostnemu vidiku razvoja podeželja. Med drugim so si ogledali vas Andeer (vaško klavnico, sirarno), vas Bun Tschlin (vaško pivovarno), park Ela in tematsko pot Via Spluga.
- Februarja 2013 se je preko 30 študentov arhitekture iz Ljubljane, Maribora in Švice (Winthertur) skupaj s svojimi mentorji spoznavalo s prostorom, z arhitekturo in razvojnimi možnostmi območja. **Arhitekturne idejne rešitve** so študenti oblikovali na podlagi konkretnih želja in potreb posameznih kmetij oz. njihovih lastnikov in jih bodo lastnikom domačij predstavili na
- **zaključnem dogodku** 14. septembra 2013, ko bo ob 18. uri potekalo tudi uradno odprtje razstave arhitekturnih rešitev in predstavitev publikacije, ki je nastala v projektnem sodelovanju.
- Od 15. septembra 2013 pa bo v okviru projekta odprt tudi **fotografski natečaj** »Na hribovski vasi Strojna«, v katerem bosta podeljeni dve nagradi podjetja Softtrade, d. o. o., v vrednosti 150 evrov, in sicer za najboljšo fotografijo po mnenju žirije in za fotografijo, ki bo zbrala največ glasov obiskovalcev spletne strani projekta. Podrobnosti bodo od 15. septembra 2013 predstavljene na www.vas-strojna.si.

Partnerji v projektu:

- Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem,
- Züricher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW),
- Združenje študentov in izobražencev (ZŠI),
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo;

ter pridružena partnerja:

- javni zavod STIK iz Laškega in
- Center Rinka iz Solčave.

Več o posameznih vsebinah in aktivnostih projekta ter gradiva z delavnic: www.vas-strojna.si.

Dodatne informacije:

Franci Pečnik, koordinator projekta
franci.pecnik@gmail.com, 041 833 866

Občina
Ravne na Koroškem

Swiss Contribution

